

از ضروریات زندگی

جواد آسه

انسان در زندگی خود با پرسش‌های فراوان و گوناگونی رو به رو می‌گردد. پرسش‌هایی از قبیل از کجا آمده‌ام؟ برای چه آمده‌ام؟ و به کجا می‌روم؟ نخستین پرسش‌هایی است که در سنین نوجوانی ذهن و زبان ما را به خود مشغول می‌سازد و اگر پاسخ در خوری نیابند همواره مقابل فکر ما سبز خواهند شد. به نظر می‌رسد این

پرسش‌ها جزء پرسش‌های اساسی زندگی ما باشند که روش و سبک زندگی هر فردی با پاسخی که به این پرسش‌ها می‌دهد، رقم خواهد خورد.

برای نمونه کسی که زندگی در این جهان فانی را در زندگی مادی خلاصه کند، تمام همتش در کسب مال و منال صرف خواهد شد و به دنبال خور و خواب و شهوت خواهد بود. اما اگر کسی زندگی در این دنیا را مقدمه و آمادگی برای زندگی در سرای باقی بداند تمام همتش آن خواهد بود که از این زندگی زودگذر و ناپایدار پلی بسازد برای زندگی جاودانی آن جهان و این جهان را هدف نهایی خود قرار ندهد بلکه آن را وسیله‌ای قرار دهد تا به سعادت واقعی و همیشگی دست یابد.

هر انسانی فطرتاً در پی زندگی آرام، راحت و بی‌دغدغه است. برای رسیدن به چنین زندگی چه راهی را باید در پیش گرفت؟

قرآن به این دست از پرسش‌ها و دیگر پرسش‌ها پاسخ می‌دهد. خداوند، قرآن را برای شخص، گروه و قوم خاصی نازل نکرده است. بلکه همه انسان‌ها از هر رنگ، نژاد و اعتقادی و در هر زمان و مکانی می‌توانند با این کتاب انسان ساز رابطه برقرار کنند و از آن بهره‌مند شوند. حتی کسی که سواد خواندن و نوشتن ندارد می‌تواند از قرآن استفاده کند. بدین صورت که قرآن را بگشاید و در آیات آن بنگرد. مگر نه این است که قرآن کلام خداوند است «**إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا**» (سوره مزمل، آیه ۵) و خداوند نور آسمان‌ها و زمین است «**اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ**

وَالْأَرْضِ» (سوره نور، آیه ۳۵) پس کلام او نیز نور است «**قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ**» (سوره مائده، آیه ۱۵) در تأیید این مطلب قضیه کربلایی کاظم را بیاد بیاوریم که معجزه‌وار حافظ کل قرآن شد و آیات قرآن را در حاله‌ای از نور می‌دید و از این راه آیاتی را که در کتاب‌ها وجود داشت از غیر آیات تمیز می‌داد ویژگی نور روشنایی است پس هر کس برای بهره‌مندی از نور قرآن باید خود را در معرض تابش نور آن قرار دهد.

این که ما خود را در شعاع تابش نور قرآن قرار دهیم شرایطی دارد و هر کس بتواند شرایط بیشتری برای خود مهیا سازد بیشتر و بهتر از نور قرآن نصیب و بهره خواهد برد.

چگونه می‌توان خود را در معرض نور قرآن قرار داد؟ و به راستی چگونه می‌توان با قرآن مأنوس شد؟ یکی از شرایط انس با قرآن توانایی در قرائت آن است. البته قرائت که می‌گوییم نه لزوماً قرائت تجویدی و با صوت و لحن؛ که اگر چنین باشد اثر بخشی تلاوت در روح و جسم مان افزونتر می‌گردد. درباره این مقوله به توفیق الهی در آینده مطالبی را بیان خواهیم کرد. باری تلاوت از روی مصحف شریف آثار و برکات فراوانی دارد.

۱. هر که قرآن را از رو بخواند از دیدگان خود بهره‌مند و سبب سبک گشتن عذاب پدر و مادرش می‌گردد گرچه کافر باشند. «من قرأ القرآن في المصحف متع بصره وخفف عن والديه وإن كانا كافرين».

۲. اگر کسی در جوانی با قرآن انس بگیرد و آن را قرائت نماید، قرآن با گوشت و خونس می‌آمیزد (من قرأ القرآن وهو شاب مؤمن اختلط القرآن بلحمه ودمه) و چنین شخصی بعید است که به آسانی به بیراهه رود. زیرا وی با نور قرآن می‌تواند از کوره راه‌ها جان سالم به در برد «ونزل من القرآن ما هو شفاء ورحمة للمؤمنين» (سوره اسراء، آیه ۸۲).

۳. در خانه‌ای که قرآن تلاوت می‌شود شیاطین جایی نخواهند داشت و جای فرشتگان خواهد بود. برکت آن خانه فزونی خواهد یافت و آن خانه برای اهل آسمان درخشش خواهد داشت همان طور که ستارگان برای اهل زمین درخشش دارند. با توجه به آثاری که از قرائت قرآن بر شمردیم که بیش

از این است باید بکوشیم تا بتوانیم در گام نخست قرآن را درست و روان بخوانیم. هر کاری زحمات ویژه خود را دارد. مثلاً ما برای آموختن رانندگی زحمات فراوانی را بر خود هموار می‌کنیم. چون آن را برای زندگیمان لازم می‌دانیم و در فراگیری آن با جان و دل، از نظر مالی و زمانی هزینه می‌کنیم.

به نظر شما با توجه به مطالبی که بیان کردیم آیا آشنایی و قرائت و انس با قرآن یکی از ضروریات زندگی ما به خصوص در این زمانه که دشمنان جنی و انسی با تمام عده و عده به ما هجوم آورده‌اند، نیست؟! «فإذا التبت عليكم الفتن كقطع الليل المظلم فعليكم بالقرآن» آیا ما نیز همانند برخی، تمام اصالت را به زرق و برق این دنیا داده‌ایم و از سرای دیگر که بهتر و باقی‌تر است «بل تؤثرن الحياة الدنيا» و الاخرة خیر وأبقى» (سوره اعلی، آیات ۱۶ - ۱۷) غافل مانده‌ایم؟ مگر قرآن نور نیست مگر ویژگی نور روشنایی نیست پس چرا خودمان را در

مسیر شعاع نور قرآن قرار نمی‌دهیم تا با انس و قرائت و خوشه چینی از پیام‌هایی هدایت بخش و روشنگر آن از ضلالت‌ها و فتنه‌های این زمانه خود و دیگران را دور سازیم و گام در ساحل امن قرآن بنهیم. آیا یکی از بیماری‌های این عصر افسردگی و فشار روانی نیست؟ آیا قرآن شفا و رحمت نامیده نشده است؟ «ونزل من القرآن ما هو شفاء و رحمة للمؤمنین» (سوره اسراء آیه ۸۲) «یا ایها الناس قد جاء تکم موعظة من ربکم و شفاء لما فی الصدور وهدی ورحمة للمؤمنین» (سوره یونس، آیه ۵۷) پس چرا از این سرمایه گرانمایه غافل شده‌ایم؟ چرا برای درمان بسیاری از امراض روحی، خود را در دامن قرآن نمی‌افکنیم؟ بیاییم به آن چه که در قرآن و کلام پیامبر اعظم(ص) و ائمه اطهار درباره قرآن آمده عمل کنیم و با آموختن قرائت قرآن گام‌های نخست را برداریم.

گام دوم از انس با قرآن و بهره‌مندی از شعاع نور آن، قرائت آن است. باید در شبانه روز زمانی را برای قرائت اختصاص دهیم و بر اساس روایت پنجاه آیه از آن تلاوت کنیم. در زمانی که به قرائت اختصاص دادیم باید وضو بگیریم و پشت رحل قرآن با حضور قلب و متانت و ادب بنشینیم و آیات را بر زبان جاری کنیم.

گام سوم تدبیر و باریک اندیشی در آیات است «أفلا یتدبرون القرآن أم علی قلوب أقفالها» (سوره محمد، آیه ۲۴) پس از تلاوت هر آیه یا در پایان قرائت باید در معانی آیات نیک بیندیشیم. اگر می‌توانیم به تفاسیر نیز مراجعه کنیم و تفسیر آیات تلاوت شده را بخوانیم.

گام چهارم عمل به آنچه قرآن ما را به آن فرا می‌خواند. برای نمونه در آیات آغازین سوره مبارکه مؤمنون یکی از اوصاف مؤمنان خشوع در نماز و مواظبت بر نمازهاست «قد

أفلح المؤمنون* الذین هم فی صلاتهم خاشعون... والذین هم علی صلواتهم یحافظون» (سوره مؤمنون، آیات ۱-۲ و ۹) تکاپوی ما این باشد که در نماز تا می‌توانیم خشوع داشته باشیم و بر نمازهایمان مواظبت نماییم که در اول وقت در مسجد و به جماعت اقامه کنیم.

پس از برداشتن این چهار گام برای انس با قرآن و بهره‌مندی از نور قرآن و چشیدن میوه‌های حاصل از آن، باید گام پنجم را برداریم و آن این که دیگران را به ویژه نوجوانان و جوانان را به پیمودن این گام‌ها تشویق و ترغیب کنیم.